

Signaal Digitaal – recensie – 18 augustus 2023

De LeertaSS. Een methode voor leren leren met autisme

Kathleen Put en Cindy Vanderplas
978-9044-138-94-8 | 2022 | Garant

Het boek is als het ware een soort ‘tas’ met leerpakketjes om met cognitief sterke jongeren vanaf 12 jaar te ‘leren leren’ en om dit in balans te brengen met ‘leren leven’. Het is geschreven door auteurs die beide les gaven in het secundair onderwijs en een bachelor autisme hebben. Eén van beide auteurs heeft ook zonen met autisme.

Opmerking. De tweede S van Leertass ligt ‘neer’, wat verwijst naar het lemniscaat, als symbool voor verbinding, kracht en de balans tussen uitdagingen en mogelijkheden, tussen kunnen en aankunnen.

De Leertass bestaat uit een coachboek, 8 stevige A4-fiches en 40 doe(l)-bladen. Deze laatste kan je downloaden aan de hand van een code vooraan in het boek.

De eerste fiche biedt een overzicht van de methode. De 7 andere fiches vatten telkens een stukje van het boek samen. De schematische kaarten bieden een handig overzicht voor zowel de coach als de leerling.

Het is voor iedereen die vertrouwd is met autisme wel duidelijk dat de typische manier van waarnemen en denken een impact heeft op leren en naar school gaan. Het programma in dit boek behelst een bredere aanpak dan enkel leren studeren. Ook het welzijn wordt in de schijnwerpers geplaatst. Het gaat niet om een standaard programma, waarbij elke leerling alle stappen moet doorlopen. Het is de bedoeling om op maat te werken, je kan dus de hoofdstukken eruit kiezen die op dat moment het beste van toepassing zijn.

De auteurs laten het verhaal starten met drie basisprincipes. Het eerste basisprincipe is het samenwerken, tussen coach, jongere en netwerk, en dat op maat van de jongere. Het tweede principe is het brengen van beweging in het proces. Het derde en laatste principe is de flow, waarbij we een evenwicht zien tussen uitdagingen en mogelijkheden.

De fundamenteen gaan over het bieden van basiskennis over het brein en over autisme, over het stimuleren van zelfkennis en ten slotte de praktische aanpak.

Bij het eerste fundament horen 3 overzichtskaarten om de jongere inzicht te bieden in het waarom van het leren. Een kaart toont aan de hand van prenten hoe het zenuwstelsel en het brein neurologisch werken - macroscopisch en microscopisch - en het bespreekt ook de term ‘cognitieve bandbreedte’, d.i. de ruimte in je hoofd die je nodig hebt om doelgericht te kunnen werken. De tweede kaart legt schematisch het verschil uit tussen werkgeheugen en

langetermijngeheugen. De derde kaart biedt een overzicht van de kenmerken van autisme ten gevolge van een neurologisch anders werkend brein.

Het tweede fundament gaat over zelfkennis, want als je doelen wil stellen moet je weten wie je bent en wat je wil en wat je noden zijn. Hier wordt gewerkt met drie latten: de lat die je aankan, de lat die je MOET bereiken en de lat die je WIL bereiken. Via reflectie kom je dan tot de lat die bij je past en de noden die daarbij horen om te kunnen groeien in leren en leven. In de coaching maakt men gebruik van echte latten die de jongere dan kan omhoog of omlaag verschuiven.

Het derde fundament gaat over de concrete aanpak en die bestaat uit twee cirkels, leeropdrachten uitvoeren en daarnaast leren en leven optimaliseren. Aan de hand van doe(l)-bladen in een doe(l)-kaft worden allerlei deelstappen bekeken. Dat gaat over beoordelingsopdrachten (taken en toetsen, werk en verwerkopdrachten), organisatieopdrachten (materiaal in orde, een hulpvraag kunnen stellen, plannen) en reflectie-opdrachten. Hier horen heel veel doe(l)-bladen bij met stappenplannen en schema's, die bovendien aanpasbaar zijn.

Het boek is in groot formaat, wat handig is om mee te werken. Er zitten stevige fiches bij, wat het geheel wel aantrekkelijk maakt om ermee aan de slag te gaan. Mijn eerste indruk was dan ook zeer positief. Bij het nader bekijken van het materiaal was het nodig om even rustig de kaarten te lezen eer ik de structuur van het programma goed had begrepen. Het is cognitief wel stevig materiaal. Doordat het wetenschappelijk goed onderbouwd is en door de volledigheid en de veelheid van theoriekaarten en doe(l)-bladen komt het aanvankelijk wat overrompelend over, maar het is al bij al een schatkist om mee aan de slag te gaan. Positief is ook dat het oplossingsgericht is met aandacht voor talenten en voor het welzijn van de jongere.

Voor wie ermee aan de slag wil gaan, deze tip; op de website van Garant (<http://www.garant-congressen.eu/nl/het-boekenpodium/leertass/>) kan je de boekvoorstelling bekijken. Ze laten er ook weten dat er wordt gewerkt aan een vorming voor professionelen.

Daniëlle Schelstraete, CAR Zele

Signaal Digitaal is het digitale tijdschrift van Sig vzw.
Meer info op www.sig-net.be > Signaal Digitaal

Redactie

Geert Andries
Dieter Baeyens
Annemie Desoete
Hilde Roeyers
Sven Van Geel
Herman Van Hove
Marc Van Ussel
Hilde Van Waelvelde
Petra Warreyn
Inge Zink

INCLUSIE IN-ZICHT

De werking van Sig wordt ondersteund door het Wetenschappelijk Netwerk, bestaande uit meer dan 40 leden verbonden aan universiteiten en hogescholen. De volledige namenlijst vindt u op www.sig-net.be > Wetenschap

Redactiesecretariaat

Tijdschrift Signaal Digitaal > signaaldigitaal@sig-net.be
p/a Sig vzw, Pachthofstraat 1, 9308 Gijzegem (Aalst) (B)